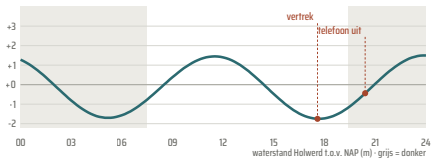
WARIES MISDAADREEKS · Nº 018

Laagtij in Noardeast-Fryslân

De zaak van de ontvoerde wadloopgids

Logboek van Durk Anema, particulier rechercheur te Dokkum
zaterdag 26 tot en met dinsdag 29 september 2026

UITGEVERIJ WARIES

VOORWOORD

Aan de lezer

Wat u in handen hebt, is een logboek. Geen verslag achteraf, geen roman: een schrift met harde kaft, bijgehouden door een man die vierenveertig jaar politiewerk achter de rug had en het niet kon laten.

Durk Anema was tot zijn pensioen rechercheur in het noordoosten van Friesland. Sinds 2021 heeft hij een eenmansbureau aan de gracht in Dokkum: verzekeringszaken, een weggelopen tiener, een boedel die niet klopt. In de nacht van zaterdag 26 op zondag 27 september 2026 werd hij gebeld door een oude bekende uit Paesens-Moddergat. Diens dochter, de wadloopgids Sjoukje Postma, was die avond niet teruggekomen van het wad.

Anema schrijft alles op, met de klok erbij, en sinds hij aan de kust woont ook het getij. Bovenaan elke notitie staat het tijdstip, en rechts of het water op dat moment opkwam of wegliep, met het eerstvolgende hoog- of laagwater in Holwerd. In de marge staan aantekeningen in een andere pen, soms later toegevoegd. Wat hij verzamelde (een losgeldbrief, appjes, een kassabon, een getijdenbladzijde, een krantenknipsel) plakte hij erin. Die stukken zijn genummerd als bijlagen.

Het logboek eindigt op dinsdagavond 29 september. Op dat moment wist Anema wie Sjoukje Postma had ontvoerd. Hij schreef het niet op in zijn schrift, maar in een envelop. Die envelop vindt u achter in dit boek, verzegeld.

U krijgt alles wat Anema had. Niet meer, en niet minder. Mensen liegen in dit logboek, sommigen uit angst, sommigen uit schaamte, één uit berekening. Anema zelf vergist zich ook weleens. Lees zoals hij leest: met een potlood, een klok en een getijdentabel.

Werk zorgvuldig. Het water wacht niet.

SPELREGELS

Uw opdracht

Lees het logboek van voor naar achter, met de bijlagen. Achter in het boek staat een antwoordformulier met vijf vragen. U kunt de zaak oplossen met wat in dit boek staat; er is geen voorkennis nodig over Friesland, het wad of politiewerk.

DE VIJF VRAGEN

1. Wie heeft Sjoukje Postma ontvoerd?
2. Hoe en hoe laat precies werd zij aan de dijk overmeesterd, en hoe kon de dader daar zijn zonder dat iemand hem miste?
3. Wanneer en door wie werd de losgeldbrief op het bolwerk in Dokkum gelegd?
4. Wat was het motief?
5. Waarom logen Rinse de Haan, Jelle Wijnstra en Femke Hylkema over zaterdagavond?

SPEELDUUR

Reken op twee tot vier uur. Wie alles zelf wil uitrekenen, met tijden, afstanden en getijden, zit eerder aan de vier.

HULPMIDDELEN

Achterin vindt u twee werkbladen (een tijdbalk en een overzicht van de betrokkenen), het antwoordformulier, hints in drie niveaus (op hun kop gedrukt, zodat u niet per ongeluk te veel ziet) en tot slot de verzegelde oplossing. Elke conclusie in de oplossing verwijst naar de bladzijde waar het bewijs staat.

EEN WAARSCHUWING

Een tijdstip in een verklaring is wat iemand zegt. Een tijdstip op een bon, een camera of een telefoonmast is wat er gebeurd is. Anema hield die twee altijd uit elkaar. Doe dat ook.

OVERZICHT

Inhoud

VOORWERK

Aan de lezer 3
Uw opdracht 4
Mensen in dit logboek 8
Van Holwerd tot Dokkum 9
Getijden en wadlopen 10

ZATERDAG 26 SEPTEMBER

23:52 Telefoon 12

ZONDAG 27 SEPTEMBER

00:20 Aan de dijk bij Paesens 14
00:50 De Seedyk 15
01:30 Op de dijk 16
02:10 Rondje om het café 17
03:30 Regen 17
05:15 Droog 17
05:35 Brood 18
06:20 Terug 18
07:20 Bericht uit Dokkum 19
08:15 Het bolwerk 19
10:30 Rechercheur Sybesma 21
11:15 Even thuis 23
12:00 Terug in De Seedyk 24
12:40 Het journaal 25
13:15 Langs de dijk naar het westen 26
14:47 Een stem 27
15:05 Pake 28
15:30 Femke 29
17:00 Jelle 31
19:30 Holwerd 32
20:40 Over de dijkweg terug 33
22:15 Thuis, keukentafel 34

MAANDAG 28 SEPTEMBER

07:05 Wat zij zag 38
07:50 Ontbijt bij Wiebren 39

WIE IS WIE

Mensen in dit logboek

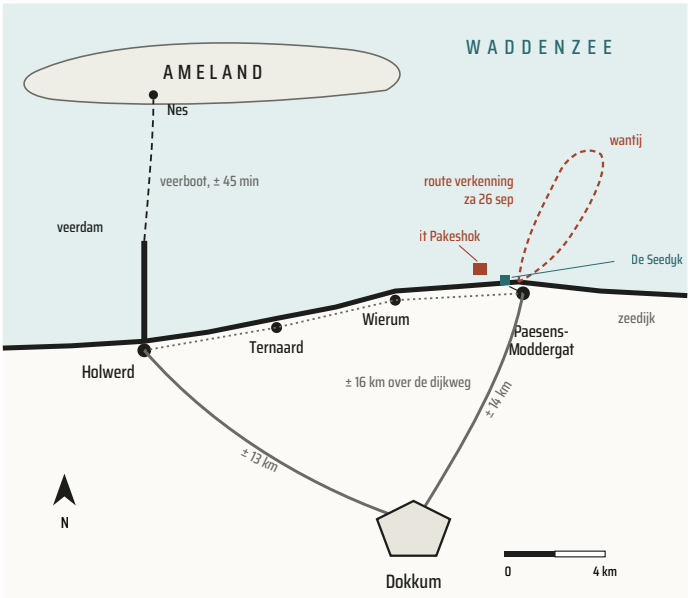
Durk Anema 68 · Dokkum	Oud-rechercheur, nu particulier rechercheur. Weduwnaar van Hiske, die uit Moddergat kwam. Schrijft dit logboek.
Sjoukje Postma 31 · Moddergat	Erkend wadloopgids. Liep zaterdagavond 26 september alleen een verkenningstocht en kwam niet thuis.
Wiebren Postma 64 · Paesens	Haar vader. Oud-garnalenvisser, verkocht in juni zijn kotter *Grietje*. Opdrachtgever van Anema.
Femke Hylkema 24 · Moddergat	Aspirant-wadloopgids, leerling van Sjoukje. Huurt de zolderkamer in Sjoukjes huis. Zou zaterdag meelopen.
Jelle Wijnstra 34 · Dokkum	Ex-vriend van Sjoukje, lasser op een jachtwerf. Woont aan de gracht. Vindt dat Sjoukje hem geld schuldig is.
Rinse de Haan 57 · Holwerd	Wadloopgids met een eigen bedrijfje. Sjoukje diende een klacht tegen hem in; donderdag 1 oktober is de zitting.
Gerrit Zijlstra 52 · Paesens	Eigenaar van café-restaurant De Seedyk aan de dijk. Vroeger zelf wadloopgids. Zijn café wordt de uitvalsbasis van de zoekactie.
Tineke Zijlstra 49 · Paesens	Zijn vrouw. Staat in de keuken van De Seedyk.
Bauke Wester 61 · Moddergat	Twintig jaar knecht op de *Grietje*. Sinds de verkoop zonder werk.
Ingrid Sybesma rechercheur	Team Recherche Noord-Oost. Leidt het politieonderzoek.
Klaas Rypma Dokkum	Hardloper. Vindt zondagochtend iets op het bolwerk.
Aukje 17	Bijbaantje in de keuken en bediening van De Seedyk.
Harm Lubbers Groningen	Voorzitter van toerclub De Kopwind, die zaterdagavond een stop maakte bij De Seedyk.

Fries in dit boek: heit = vader, mem = moeder, pake = opa, beppe = oma, famke = meisje, wicht = meid, skuorre/shok = schuur, nijs = nieuws, rêst dy = rustig maar.

DECOR

Van Holwerd tot Dokkum

BIJLAGE 1 De kust van Noardeast-Fryslân

Schets uit het logboek, aangevuld door de uitgever. Afstanden en reistijden zijn afgerond. Met de auto doet men over Holwerd–Paesens ongeveer twintig minuten, over Paesens–Dokkum en Holwerd–Dokkum elk ruim een kwartier.

BIJLAGE 2 Getijdenboekje 2026, bladzijde september (Holwerd)

dag	HW/LW	tijd	NAP (m)
za 26	LW	05:10	-1.70
za 26	HW	11:30	+1.45
za 26	LW	17:40	-1.75
za 26	HW	23:55	+1.50
zo 27	LW	06:05	-1.70
zo 27	HW	12:20	+1.55
zo 27	LW	18:30	-1.60
ma 28	HW	00:45	+1.70
ma 28	LW	06:55	-1.30
ma 28	HW	13:10	+2.20
ma 28	LW	19:20	-0.60
di 29	HW	01:35	+3.05
di 29	LW	07:45	-0.90
di 29	HW	14:00	+1.90
di 29	LW	20:15	-1.20

Waterstanden van maandag 28 en dinsdag 29 september zijn aangepast naar de stormverwachting die Anema maandagmiddag noteerde (noordwest 8, verwachte opzet tot 1,5 m). Zon: za op 07:28, onder 19:26; zo 07:29/19:23; ma 07:31/19:21; di 07:33/19:18.

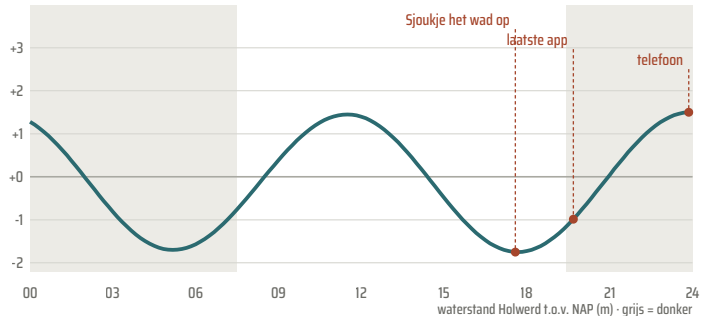
Anema droeg dit boekje altijd in zijn binnenzak. Het gratis getijdenboekje ligt in de zomer bij cafés, campings en het toeristenbureau. Tijden zijn indicatief.

Over wadlopen. Op het wad tussen de kust en de eilanden valt bij laagwater de bodem droog. Een erkende gids loopt alleen bij afgaand of laag water, over een route die hij of zij vooraf verkent. Geulen en slenken lopen bij opkomend water als eerste vol. Gidsen markeren hun routes vaak met *prikken*: takken of stokken in het slik. De gids loopt zelf met een lange *wadloopstok* om de diepte te peilen. Langs de dijk ligt op veel plekken eerst een strook *kwelder*, begroeid buitendijks land met greppels, dat alleen bij hoog water onderloopt.

PROLOOG

Zaterdag

26 september 2026 · de avond voor het logboek

Holwerd	getij (indicatief)	
LW	05:10	-1.70 m
HW	11:30	+1.45 m
LW	17:40	-1.75 m
HW	23:55	+1.50 m
zon	op 07:28	onder 19:26

> *Volle maan, springtij. Wie op het wad loopt, loopt deze dagen tegen de klok.*
> getijdenboekje 2026, bladzijde september

23:52 ZA 26.09 tij: opkomend · HW 23:55

Telefoon

Wiebren Postma. Hij noemt zijn naam niet, hij zegt alleen: "Durk. Sjoukje is niet thuisgekomen." Op de achtergrond wind en een stem door een portofoon.

Ik ken Wiebren veertig jaar. Hij is een neef van Hiske; op onze bruiloft stond hij met zijn handen in zijn zakken bij de deur, omdat hij niet wist wat hij anders met die handen moest. Een man die niet belt. Hij belt nu.

Wat hij zegt, in de volgorde waarin hij het zegt: Sjoukje is vanmiddag om half zes het wad op gegaan, alleen, om een route te verkennen voor de tocht van morgen. Ze zou om kwart voor negen bij hem komen eten. Ze kwam niet. Haar telefoon gaat meteen over op de voicemail. Haar auto staat aan de dijk. Om twintig voor tien heeft hij 112 gebeld. Er zijn boten op het water, er hangt een helikopter boven het wad. "Ze vinden haar niet, Durk. Ze vindt zelf altijd iedereen."

Ik heb gezegd dat ik kom. Bonke bij de buurvrouw gebracht, die nog op was. Het getijdenboekje in mijn binnenzak, zoals altijd. Hoogwater Holwerd 23:55. Op dit moment staat het water dus zo hoog als het vannacht komt. Als ze daar nog ergens op een plaat staat, staat ze nu tot haar knieën in de Waddenzee.

Dat schrijf ik op en dan streep ik het door. Ik ben niet ingehuurd om te raden.

00:20 ZO 27.09 tij: afgaand · LW 06:05

Aan de dijk bij Paesens

Zwaailichten op de dijkweg, een politieauto dwars op de parkeerstrook. Boven het wad een helikopter met een zoeklicht dat over het water loopt als een vinger over een kaart. Verder naar het noorden twee boten met schijnwerpers. De wind komt uit het zuidwesten, niet hard, en het is nog droog. In het westen schuift een wolkenbank aan.

Wiebren staat boven aan de dijktrap, de trap van keien en hout die je hier vanaf de parkeerstrook over de dijk naar het wad brengt. Hij staat er al uren, zegt een agent. Hij heeft zijn kraag omhoog en zijn ogen op het water.

Sjoukjes auto, een rode Panda, staat op de parkeerstrook langs de voet van de dijk, ongeveer recht onder de trap. Afgesloten. Op de achterbank een droge trui en een thermoskan. Op de stoel naast de bestuurder het lijstje voor de tocht van morgen: *12 pers. + 2 kinderen. Start 10:15. Wantij, terug via 3e prik als geul ok.*

Wiebren vertelt het nog eens, nu langzamer. Ze zat om een uur of half zes nog bij Gerrit in De Seedyk aan de koffie, het café dat hier tegen de dijk aan gebouwd staat. Ze zou om kwart voor negen bij hem eten. Om tien voor negen belde hij haar: meteen voicemail. Om kwart over negen reed hij naar de dijk en zag de auto. Hij is het café binnengelopen en heeft gevraagd of iemand haar had gezien. Niemand. Om 21:38 heeft hij 112 gebeld en vlak daarna Femke, het meisje dat bij Sjoukje op zolder woont en bij haar in de leer is.

"Femke was er om een uur of tien over tien," zegt hij. "En die bus van Jelle stond er toen ook al. Wat die hier moet, weet ik niet."

Jelle Wijnstra is Sjoukjes ex. Ze hebben vijf jaar samengewoond en sinds het voorjaar is het uit, niet in vrede. Ik noteer het zonder commentaar.

De agent zegt dat Sjoukjes telefoon "niet bereikbaar" is en dat de recherche morgen de gegevens opvraagt. Hij zegt ook, zachter, dat het water bij het opkomen hier hard gaat, dat de geulen binnen een uur vollopen en dat ook ervaren mensen zich vergissen. Ik knik. Ik